

Lantbruk och landsbygd

En dag om Framtidens Lantbruk

18 oktober 2011

Richard Ferguson

Cecilia Waldenström

Gruppmedlemmar

- *Cecilia Waldenström*, Institutionen för Stad och Land
- *Richard Ferguson*, Institutionen för Ekonomi
- *Cecilia Sundberg*, Institutionen för Energi och Teknik
- *Pernilla Tidåker*, Institutionen för växtproduktionsekologi
- *Erik Westholm*, Institutionen för Stad och Land
- *Ann Åkerskog*, Institutionen för Stad och Land

Fokus: Framtidens lantbruk och landsbygdsutveckling

- Bioenergi från lantbruket
- Perspektiv företrädna i gruppen:
  - landsbygdsutveckling och lärande
  - företagande och entreprenörskap,
  - tekniska system och lösningar,
  - livscykelanalyser,
  - globala frågor om naturresursanvändning
  - landskapsarkitektur och MKB / SIA

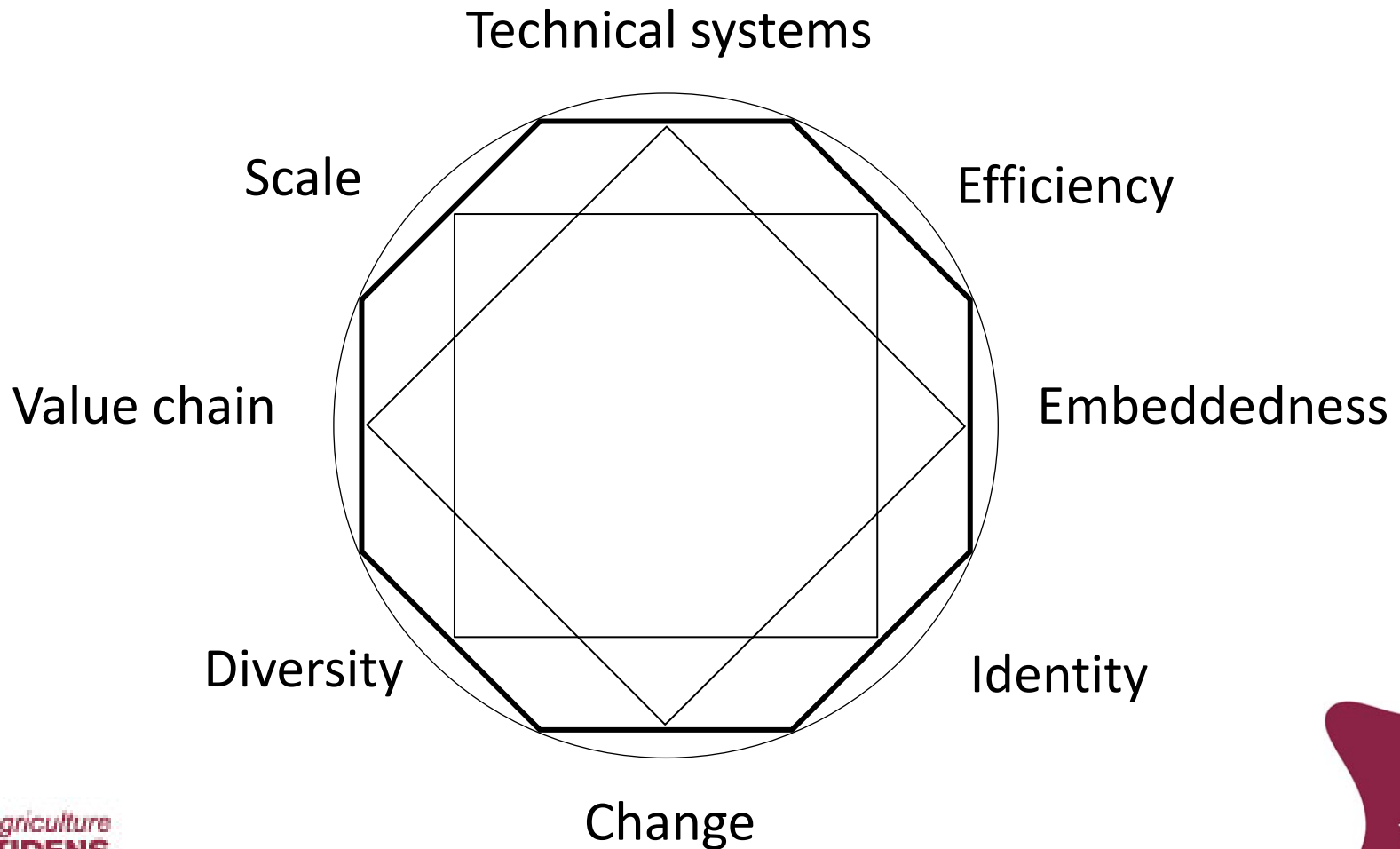
Arbetet i gruppen hittills

- Fokus på bioenergi från lantbruket kom tidigt!
- Alla skrev något om bioenergi ur sitt perspektiv till första mötet med hela gruppen
- Poster till NJF:s kongress i början av juni
- Ansökan till energimyndigheten i juni
- Paper till en kongress i European Society for Rural Sociology i augusti
- Ansökan till SLF / Tillväxt och företagande

Tema i paper och blivande artikel

- Det finns politiska ambitioner v.g. bioenergi, lantbruk och landsbygdsutveckling
- Det finns tekniska lösningar och system för bioenergi, men liten produktion i Sverige
- Institutionella hinder för utveckling?
  - För utveckling av bioenergi från lantbruket
  - För hur det som utvecklas kan bidra till landsbygdsutveckling

Framing the institutional barriers to development of farm-based bioenergy

Möjliga bidrag till / effekter för lantbruk och landsbygdsutveckling?

- Miljö och Landskap
- Lantbrukets konkurrenskraft
- Diversifiering av landsbygdens ekonomi
- Nätverkande, samverkan och sektoröverskridande partnerskap
- Kunskap och lärande
- Lokalt engagemang och delaktighet i nya energilösningar

Bioenergi i Sverige

- Vanliga produktionssystem i Sverige:
  - Från skogen i första hand
  - Fjärrvärme i tätort med fasta bränslen
  - Biogas i kommunala anläggningar
  - Lösningar för enskilda hushåll (ved osv)
  - Mindre anläggningar på landsbygden ovanliga
- Gårdsbaserad bioenergi:
  - Outnyttjad potential för produktion!
  - Etanol, RME och Salix
  - Biogas, halm, rörflen, poppel relativt ovanliga
- Storskaliga resp. småskaliga system

Lantbrukarnas beslutssituation

Lantbrukarnas val:

1. Leverantörer av råmaterial till anläggningar
2. Gårdsbaserade anläggningar för det egna företaget / i samverkan med andra producent eller lokala anläggningar

Idag är de lantbrukare som producerar bioenergi vanligen leverantörer till storskaliga anläggningar

Vilka institutionella sammanhang finns idag för lantbrukarna och vad kräver de av / erbjuder lantbrukarna?

Institutionella barriärer för lokal gårdsbaserad bioenergiproduktion?

- Storskaligheten ett arv från välfärdsstatens uppbyggnad? Offentliga administrativa planeringsnivåer blir styrande
  - Kommunen
  - Enskilda hushåll
- Konkurrens och privatiseringar kan främja individuella lösningar
- Tätortsperspektiv dominerar i planering
- Vad premieras i regelverk?

Ansökningar!

- Fallstudier
  - Tvärvetenskapliga studier
- Energimyndigheten – Rörflen
Passar marginella marker och nordliga sammanhang
  - Studera effekterna på miljön (ex. energibalans, klimat, övergödning, biodiversitet) och företags- och landsbygdsutveckling
  - Samverkan med SLU Umeå och HS
- SLF – Samverkan och innovation i biogasproduktion
Samverkan kan bidra till lösningar som är tekniskt och ekonomiskt fördelaktiga.
  - dokumentera erfarenheter av samverkan i gårdsbaserad biogasproduktion
  - analysera effekterna av organisations- och samverkansformer på det lantbrukets lönsamhet, systemens miljönytta samt landsbygdsutveckling

Hur vi går vidare...

- Skriva artikel utifrån papret
- Synpunkter från sektorn och praktiker
  - Seminarium /Rundabordssamtal på KSLA
- Bygga nätverk med andra forskare
  - Energy and Society
  - Föreslå workshop till konferens om Nordic Rural Research
- Fler ansökningar.....

Hur hitta energisystem som samtidigt är energieffektiva, minskar klimatförändringar och bidrar till landsbygdsutveckling och lönsamma lantbruksföretag?

Tack!